

Rapport arbeidsmarkt West-Vlaanderen

De interprovinciale werking Data & Analyse brengt informatie uit diverse bronnen samen voor studies en analyse. Dit rapport kwam tot stand in samenwerking met de interprovinciale werking Economie.

provincies.incijfers.be
je stad of gemeente in kaart

Leeswijzer

Voor dit rapport maakten we een selectie van gegevens rond het thema arbeidsmarkt.

Momenteel zie je het rapport voor **provincie West-Vlaanderen**. Raadpleeg [het rapport online](#) om andere gebieden en vergelijkingsgebieden te kiezen. Je kan één of meer gemeenten of provincies kiezen en zelf de vergelijkingsgebieden aanpassen. Indien je één gebied kiest, dan kan je vergelijken met "bovenliggende" gebiedsindelingen. Als je twee gebieden kiest, dan worden deze naast elkaar gezet. Kies je meer dan twee gebieden, dan worden ze als geheel beschouwd. Je kunt ook [een gebied samenstellen op kaart](#).

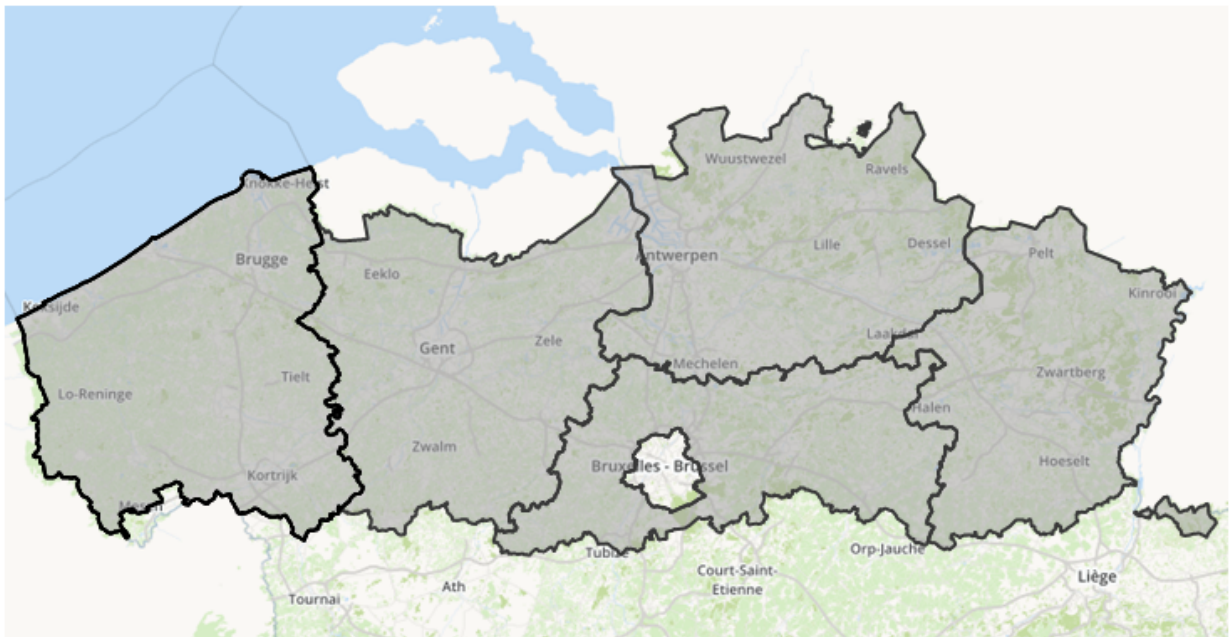
Het huidige rapport vergelijkt West-Vlaanderen met **het Vlaams Gewest**. Binnen dit rapport geven we de kaarten weer als een uitsplitsing van **het Vlaams Gewest**.

Je ziet het rapport zoals dit op 15-6-2024 ter beschikking was via provincies.incijfers.be. De Databank wordt echter voortdurend bijgewerkt. Je kan een up-to-date versie van dit rapport raadplegen [via deze link](#).

Alle cijfers in dit rapport zijn ook raadpleegbaar via onze [Databank](#). Via de knop open je de figuur als presentatie in de Databank, zodat je er zelf verder aan kan werken. Wil je gewoon de cijfers zien die voor de kaarten, figuren en tabellen gebruikt worden, klik dan op of voor een online- of Excel-tabel. Doorheen de tekst voorzien we duiding bij de cijfers. Aan het einde van het rapport vind je een overzicht van de gebruikte bronnen, met telkens een link naar een volledige fiche die de mogelijkheden en beperkingen van de cijfers verder toelicht. Omwille van de privacywetgeving wordt bij sommige gegevens voor kleine aantallen de waarde x weergegeven. Hierdoor worden dan ook op de grafieken geen waarden weergegeven.

Naast dit kant-en-klare rapport kunnen lokale besturen en andere geïnteresseerden ook zelf aan de slag met de data om op een eenvoudige en interactieve manier gegevens samen te brengen en grafisch voor te stellen. Het [Dashboard](#) van provincies.incijfers.be geeft je via de tegels een snel overzicht van het data-aanbod. De optie [Databank](#) geeft toegang tot een brede set gegevens die je zelf kan selecteren en combineren.

[Provincies.incijfers.be](https://provincies.incijfers.be) is een product van de [interprovinciale werking Data & Analyse](#). Zij helpen je graag verder bij vragen over het gebruik van de tool, maar ook bredere vragen rond het gebruik van omgevingsdata bij lokale besturen.

Inhoudsopgave

Leeswijzer

Inleiding

1. Het aanbod op de arbeidsmarkt: inwoners op beroepsactieve leeftijd

1.1 Demografische kenmerken

1.2 Arbeidsmarktpositie

1.2.1 Werkenden

1.2.2 Werkzoekenden

1.2.3 Niet-beroepsactieven

2. De vraag op de arbeidsmarkt: arbeidsplaatsen en vacatures

2.1 Arbeidsplaatsen

2.1.1 Loontrekkende tewerkstelling

2.1.2 Zelfstandigen

2.2 Vacatures en krapte op de arbeidsmarkt

3. Gemeentelijke woon-werkpendel

3.1 Inkomende woon-werkpendel

3.2 Uitgaande woon-werkpendel

3.3 Pendelsaldo

4. Samengevat

Voetnoten

Meer informatie over de cijfers en bronnen

Inleiding

Dit rapport bestaat uit drie delen. Het eerste deel focust op het aanbod op de arbeidsmarkt en neemt de situatie van de inwoners op beroepsactieve leeftijd van West-Vlaanderen als uitgangspunt. We bekijken kort enkele demografische indicatoren zoals leeftijd en geslacht voor de inwoners op beroepsactieve leeftijd. Vervolgens wordt dieper ingegaan op de arbeidsmarktpositie van deze inwoners. Het tweede deel gaat in op de vraag op de arbeidsmarkt, meer bepaald op de loontrekkende tewerkstelling, de zelfstandigen en vacatures in West-Vlaanderen. Een derde deel verbindt vraag en aanbod, in de vorm van de gemeentelijke pendel tussen woon- en werkplaats. Een samenvattende grafiek sluit het rapport af.

1. Het aanbod op de arbeidsmarkt: inwoners op beroepsactieve leeftijd

In dit eerste deel bekijken we de inwoners van West-Vlaanderen die mogelijk actief zijn op de arbeidsmarkt; de inwoners op beroepsactieve leeftijd. We volgen hierbij doorgaans de internationale definitie van *beroepsactieve leeftijd* en omschrijven deze groep als alle inwoners van 15 tot 64 jaar. Uitzonderlijk wordt hiervan afgeweken en wordt de bevolking op beroepsactieve leeftijd omschreven als de inwoners van 18 tot 64 jaar of van 20 tot 64 jaar. Indien dit het geval is vermelden we dat steeds uitdrukkelijk bij de cijfers, grafieken en kaarten.

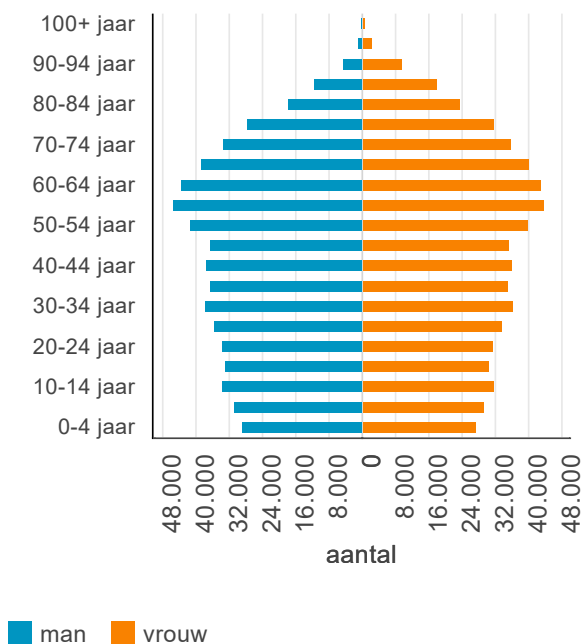
1.1 Demografische kenmerken

De leeftijdssamenstelling van de bevolking is vanzelfsprekend van belang voor het aanbod van arbeidskrachten.

In 2023 telde West-Vlaanderen 745.378 inwoners van 15 tot 64 jaar die, in theorie alleszins, kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. De bevolkingspiramide (*grafiek 1*) geeft de verdeling van het aantal mannen (links) en vrouwen (rechts), per 5-jarige leeftijdsklasse. Deze grafiek geeft dus niet enkel een beeld van de grootte van de huidige groep van 15 tot 64 jaar, maar ook van toekomstige evoluties. Dit laatste wel in de veronderstelling dat er geen migraties zijn.

Kaart 1 geeft het aandeel van de bevolking op beroepsactieve leeftijd binnen de volledige bevolking. In West-Vlaanderen is dit 61,0%, in het Vlaams Gewest 62,9%. De inkleuring van "veel lager" tot "veel hoger" is gebaseerd op z-scores, die een maat geven van hoeveel het gebied afwijkt van het gemiddelde in het vergelijkingsgebied (het Vlaams Gewest) (zie voetnoot 1).

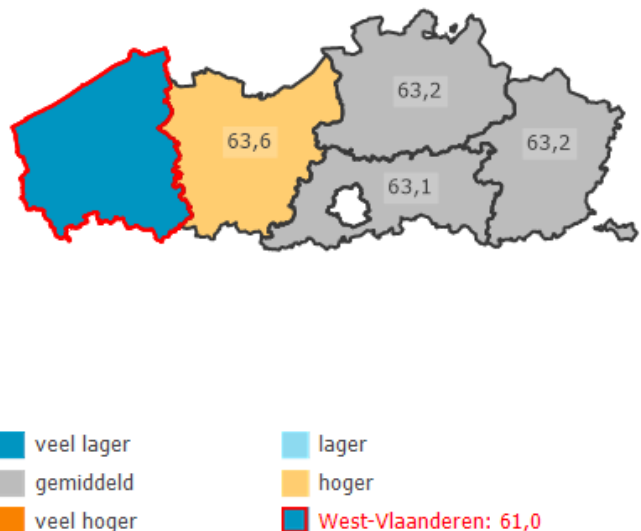
Grafiek 1 | Bevolkingspiramide per 5-jarenklasse in West-Vlaanderen (2023)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Kaart 1 | 15-64-jarigen, % t.o.v. alle inwoners (2023, z-score)

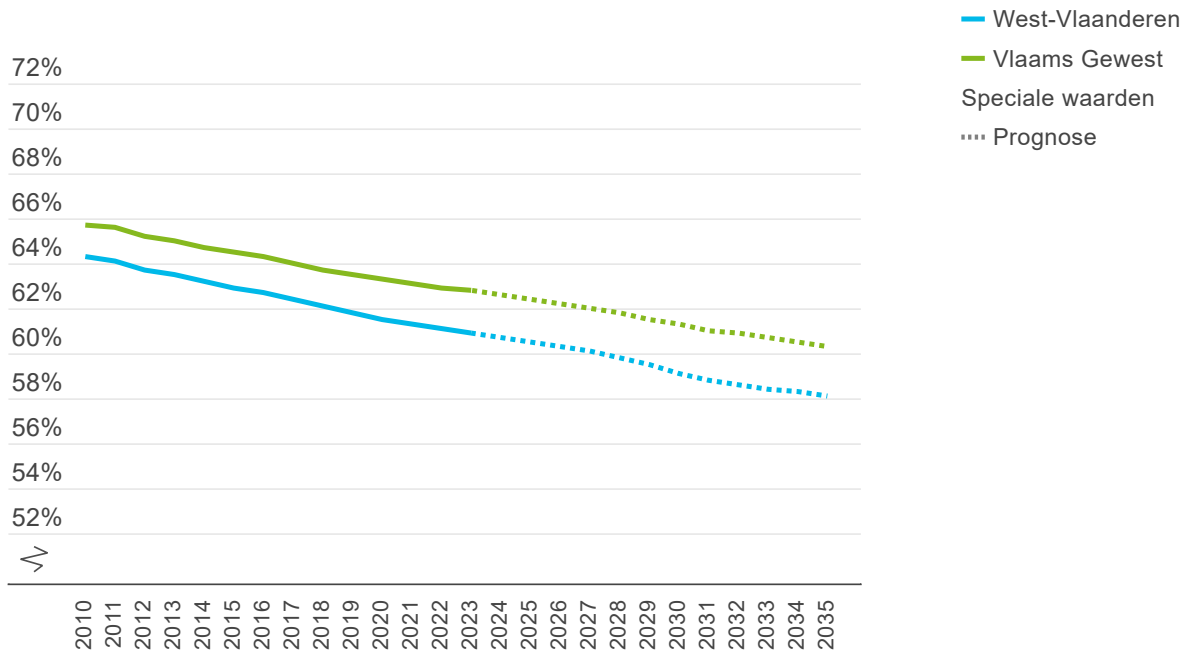

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Grafiek 2 geeft de evolutie weer van het aandeel van de bevolking op beroepsactieve leeftijd binnen de volledige bevolking. We kijken hierbij niet enkel naar het verleden, maar werpen ook een blik op de toekomst. De cijfers vanaf 2021 zijn gebaseerd op bevolkingsprognoses van Statistiek Vlaanderen. Deze houden niet enkel rekening met de natuurlijke aangroei, maar ook met verhuisbewegingen.

Grafiek 2 | Evolutie 15-64-jarigen, % t.o.v. alle inwoners (2010-2035)

Bron: Statistiek Vlaanderen - Bevolkingsprojecties | provincies.incijfers.be

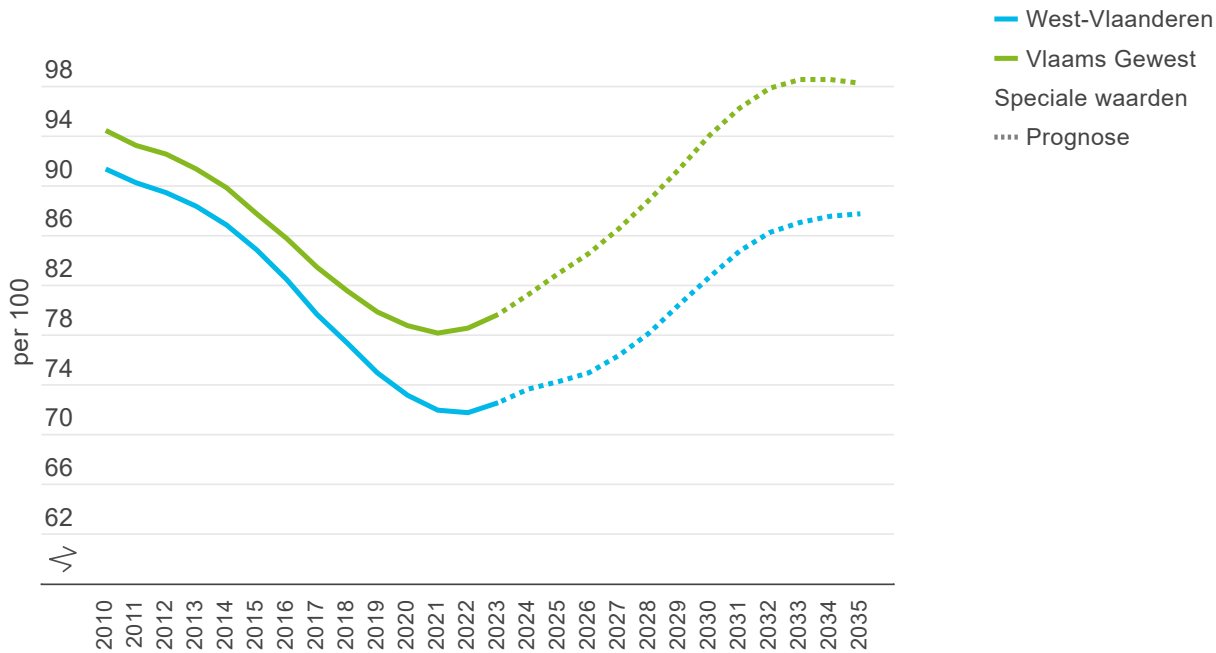
(1) :

Bij modellen worden waarden geschat op basis van andere variabelen, hypothesen en/of eerdere waarnemingen. Wanneer het om de toekomst gaat, spreken we van prognoses. Als er verschillende toekomstige ontwikkelingen worden voorspeld, gaat het om scenario's.

De *doorstromingscoëfficiënt* geeft een indicatie over de mate waarin potentiële uittreders uit de arbeidsmarkt vervangen kunnen worden door de instroom van jongeren. Deze coëfficiënt is immers de verhouding van de bevolking van 15 tot 24 jaar ten opzichte van de bevolking van 55 tot 64 jaar. Op 01/01/2023 heeft West-Vlaanderen een doorstromingscoëfficiënt van 73,0. Dit wil zeggen dat per 100 personen die in de laatste fase van hun carrière zitten, er 73,0 personen klaarstaan om hun plaats op de arbeidsmarkt in te nemen. In het Vlaams Gewest is dit 80,2.

Op basis van de eerder vermelde bevolkingsprognoses wordt de doorstromingscoëfficiënt tot 2035 berekend. *Grafiek 3* toont de (voorspelde) evolutie. Het huidige dal in de grafiek wordt vooral gedreven door het grote aantal 55 tot 64-jarigen, de generatie babyboomers.

Grafiek 3 | Evolutie doorstromingscoëfficiënt, per 100 55-64-jarigen (2010-2035)

Bron: Statistiek Vlaanderen - Bevolkingsprojecties | provincies.incijfers.be

(1) :

Bij modellen worden waarden geschat op basis van andere variabelen, hypothesen en/of eerdere waarnemingen. Wanneer het om de toekomst gaat, spreken we van prognoses. Als er verschillende toekomstige ontwikkelingen worden voorspeld, gaat het om scenario's.

Voor een uitgebreide selectie gegevens over het thema demografie, verwijzen we naar [het rapport bevolking en huishoudens](#). Je kan ook de kerncijfers opvragen via [cijfers bevolking opgelijst](#) en [cijfers huishoudens opgelijst](#).

1.2 Arbeidsmarktpositie

Aan de hand van de Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) kunnen we een overzicht geven van de arbeidsmarktpositie van de bevolking op beroepsactieve leeftijd. De inwoners van 15 tot 64 jaar worden hierbij opgesplitst in twee groepen: de beroepsbevolking en de niet-beroepsactieve bevolking. De *beroepsbevolking* is de som van de werkenden en werkzoekenden (degenen die niet werken, maar beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek zijn naar werk). De *niet-beroepsactieve bevolking* bestaat uit die personen die niet werken en ook niet beschikbaar zijn voor een job en/of niet actief op zoek zijn naar een job. De groep van de niet-beroepsactieven wordt berekend als het verschil tussen de bevolking op beroepsactieve leeftijd en de beroepsbevolking.

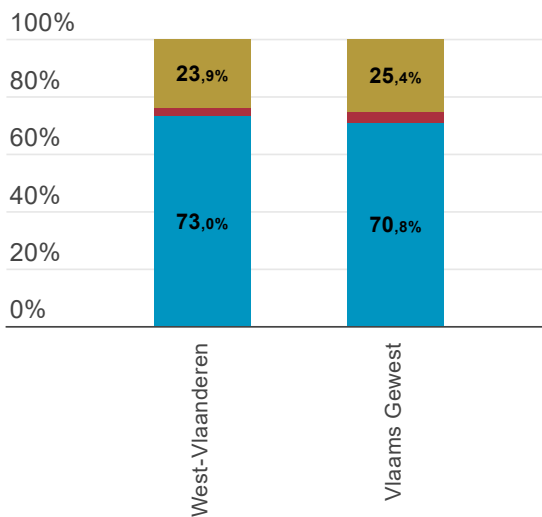
West-Vlaanderen telde in 2022 gemiddeld 740.695 inwoners op beroepsactieve leeftijd (15 tot 64 jaar); 563.979 onder hen behoren tot de beroepsbevolking, 176.716 tot de niet-beroepsactieve bevolking. *Grafiek 4* toont het relatieve belang van de verschillende arbeidsmarktposities: de twee groepen die de beroepsbevolking uitmaken, enerzijds de werkenden en niet-werkende werkzoekenden en anderzijds de niet-beroepsactieven.

De *activiteitsgraad* geeft aan in welke mate de bevolking op beroepsactieve leeftijd actief is op de arbeidsmarkt als werkende of werkzoekende. Deze graad wordt berekend door de beroepsbevolking te delen door de inwoners op beroepsactieve leeftijd.

De activiteitsgraad bedraagt in 2022 76,1% in West-Vlaanderen en 74,6% in het Vlaams Gewest. *Kaart 2* toont een overzicht van de activiteitsgraden, vergeleken met de gemiddelde activiteitsgraad in het Vlaams Gewest.

Grafiek 4 | Arbeidsmarktposities, % t.o.v. alle 15-64-jarigen (2022)

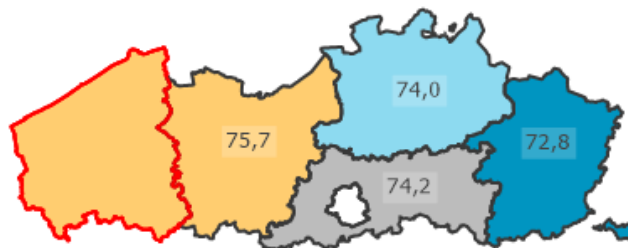

■ werkenden ■ werkzoekenden
■ niet-beroepsactieven

Bron: Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be

Kaart 2 | Activiteitsgraad, % t.o.v. alle 15-64-jarige (2022, z-score)

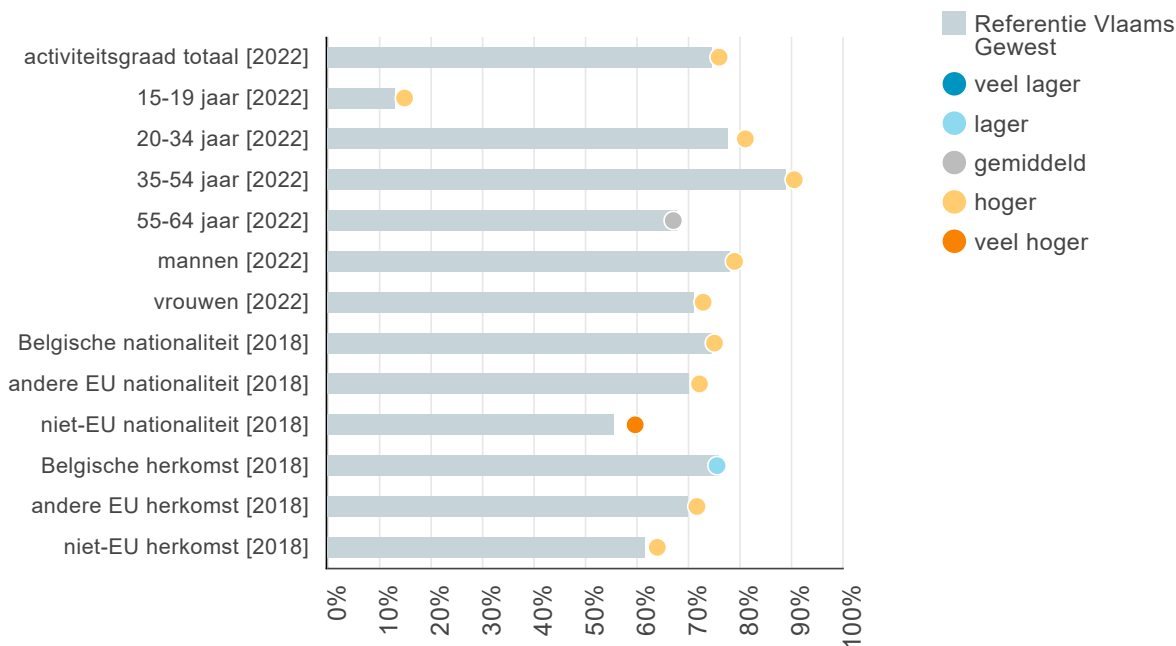
■ veel lager ■ lager
■ gemiddeld ■ hoger
■ veel hoger ■ West-Vlaanderen: 76,1

Bron: Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be

De mate waarin mensen actief zijn op de arbeidsmarkt kan samenhangen met een aantal achtergrondkenmerken. *Grafiek 5* toont de activiteitsgraad naar leeftijdsklasse, geslacht, nationaliteit en herkomst. De grijze staven geven de activiteitsgraad weer in het vergelijkingsgebied, het Vlaams Gewest, de gekleurde bollen de activiteitsgraad in West-Vlaanderen. Een oranje bol geeft aan dat dit aandeel hoger ligt dan in het vergelijkingsgebied, een blauwe bol duidt op een lagere waarde dan in het vergelijkingsgebied.

Grafiek 5 | Activiteitsgraad (15-64 jaar) naar achtergrondkenmerken in West-Vlaanderen

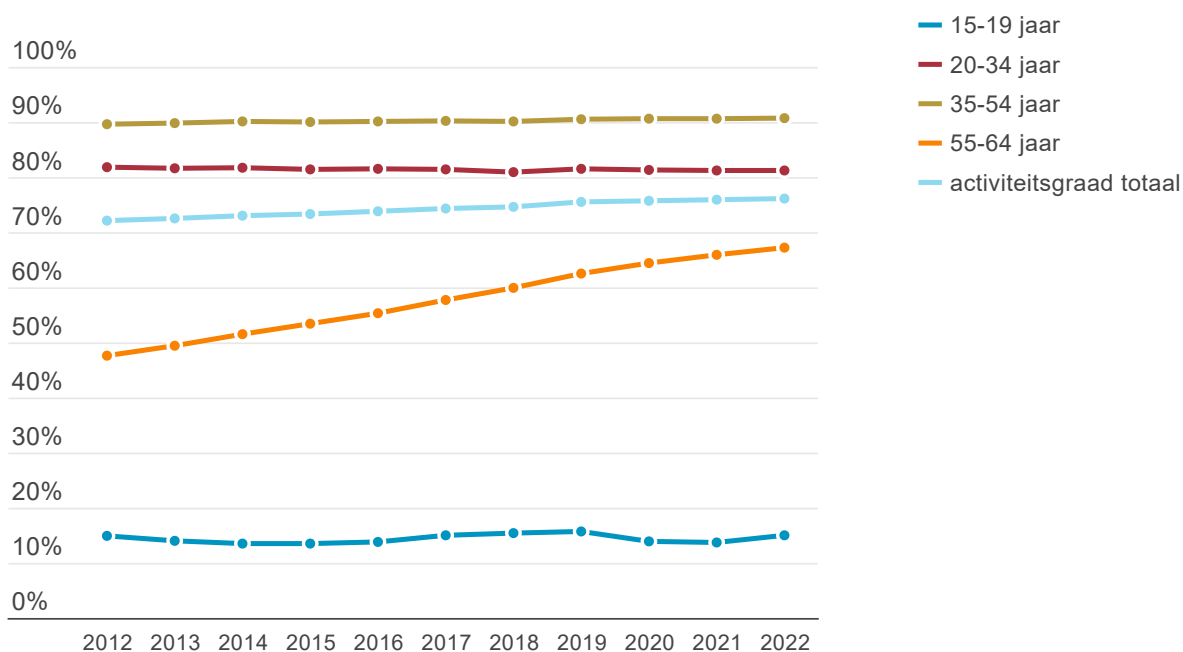

Bron: Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be

De voorbije decennia bleven mensen steeds langer actief op de arbeidsmarkt, tegelijkertijd studeren jongeren gemiddeld langer. Het is daarom interessant de evolutie van de activiteitsgraad naar leeftijd te bekijken (*grafiek 6*).

Grafiek 6 | Evolutie activiteitsgraad naar leeftijd in West-Vlaanderen (2012-2022)

Bron: Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be

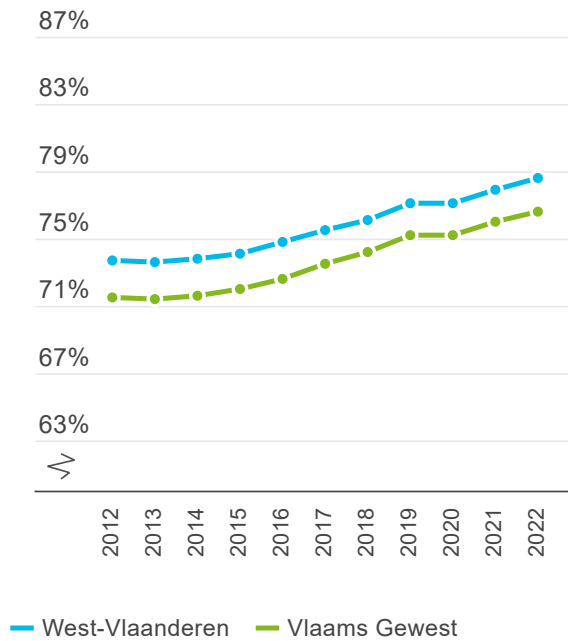
In de volgende paragrafen bekijken we de verschillende arbeidsmarktposities (werkend, niet-werkend werkzoekend en niet-beroepsactief) meer in detail.

1.2.1 Werkenden

We omschrijven het *werkende* deel van de beroepsbevolking als alle 15 tot 64-jarigen die in de loop van het jaar betaalde arbeid verricht hebben. Deze groep is samengesteld uit loontrekkenden en zelfstandigen (incl. helpers). West-Vlaanderen telt 540.800 werkende inwoners; 432.862 onder hen zijn (voornamelijk) loontrekkend, 98.492 (voornamelijk) zelfstandigen.

De *werkzaamheidsgraad* wordt vaak gebruikt als verfijning van de activiteitsgraad en is de verhouding tussen het aantal werkenden van 20 tot 64 jaar en het aantal inwoners in diezelfde leeftijdsklasse. In West-Vlaanderen is de werkzaamheidsgraad 78,6% en in het Vlaams Gewest is dit 76,6%. *Grafiek 7* toont de evolutie van deze indicator. *Kaart 3* biedt een overzicht van de werkzaamheidsgraden, vergeleken met de gemiddelde werkzaamheidsgraad in het Vlaams Gewest.

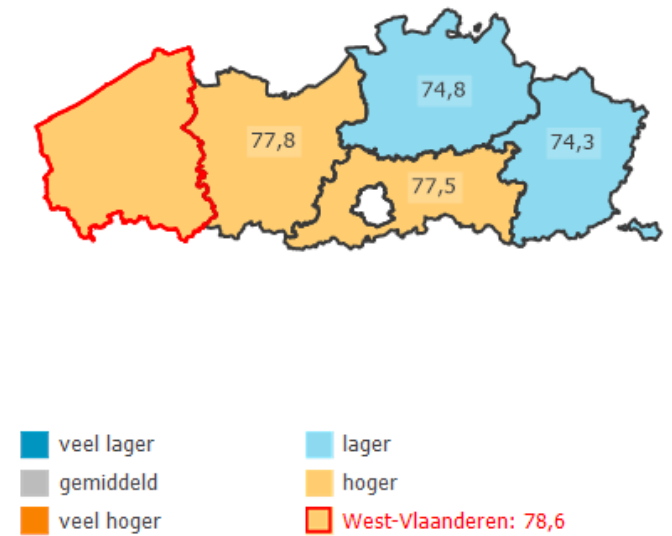
Grafiek 7 | Evolutie werkzaamheidsgraad, % t.o.v. alle 20-64-jarigen (2012-2022)

Bron: Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be

Kaart 3 | Werkzaamheidsgraad, % t.o.v. alle 20-64-jarigen (2022, z-score)

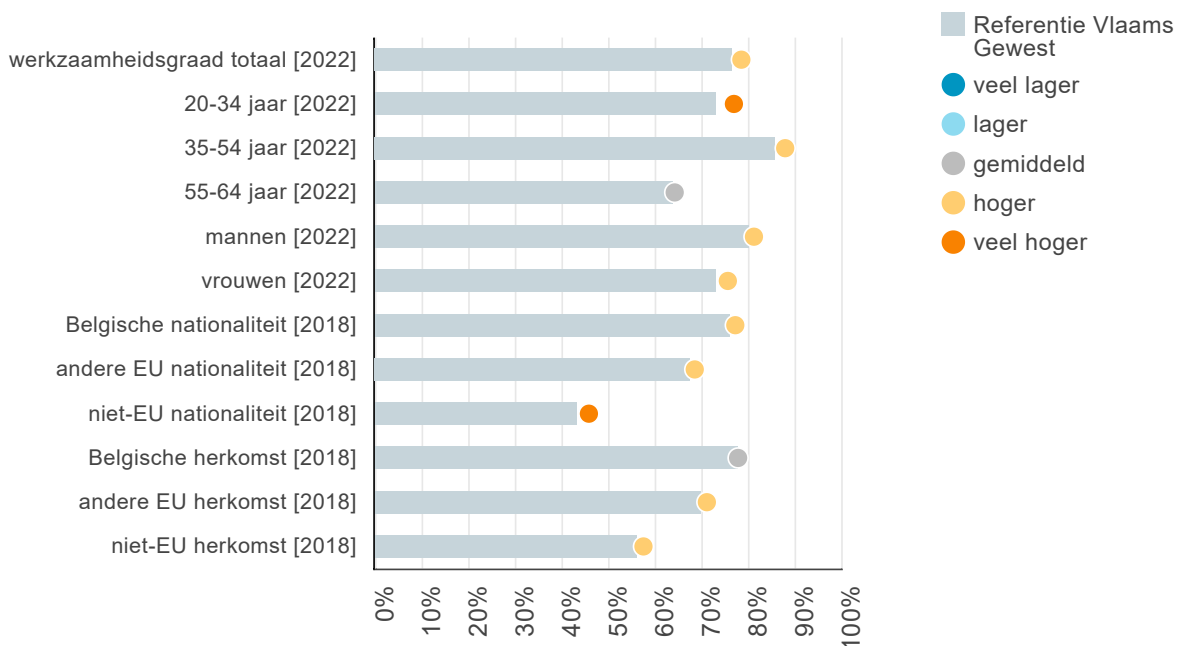

Bron: Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be

Net als de activiteitsgraad berekenen we ook de werkzaamheidsgraad voor de verschillende achtergrondkenmerken: leeftijdsklasse, geslacht, nationaliteit en herkomst (*grafiek 8*). De grijze staven geven de werkzaamheidsgraad in het vergelijkingsgebied, het Vlaams Gewest weer, de gekleurde bollen de werkzaamheidsgraad in West-Vlaanderen. Een oranje bol geeft aan dat dit aandeel hoger ligt dan in het vergelijkingsgebied, een blauwe bol duidt op een lagere waarde dan in het vergelijkingsgebied.

Grafiek 8 | Werkzaamheidsgraad (20-64 jaar) naar achtergrondkenmerken in West-Vlaanderen

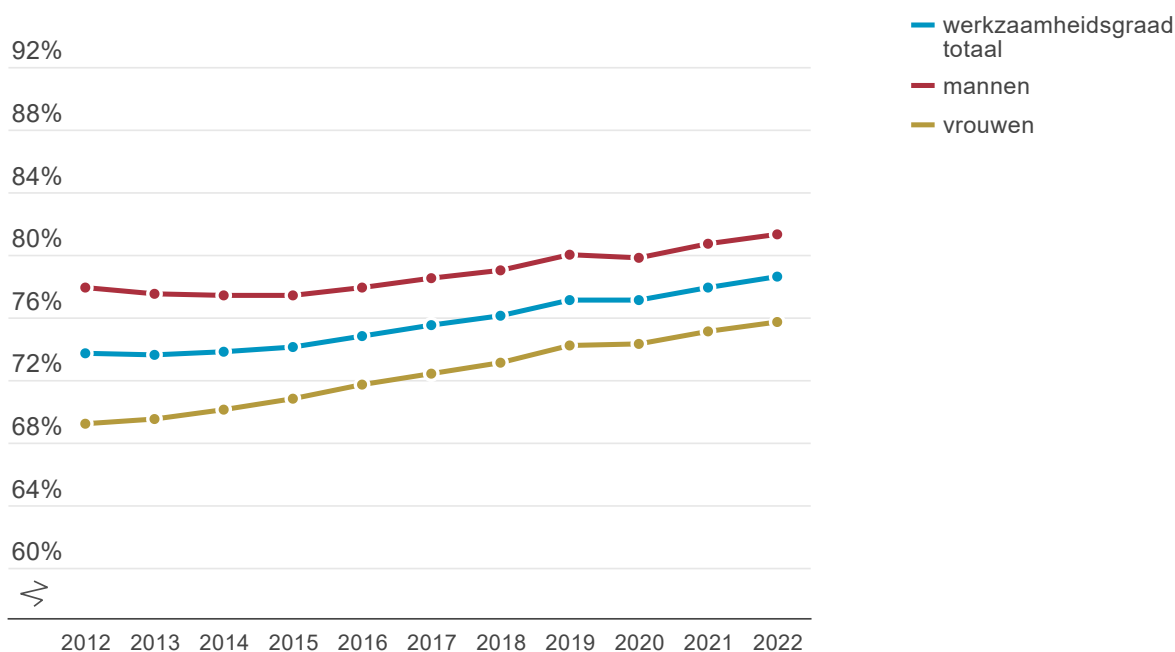

Bron: Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be

In de afgelopen jaren steeg de werkzaamheidsgraad. Doorgaans was deze stijging iets sterker voor vrouwen dan voor mannen. *Grafiek 9* toont de evolutie van de algemene werkzaamheidsgraad, en de evoluties van de werkzaamheidsgraden voor mannen en vrouwen afzonderlijk.

Grafiek 9 | Evolutie werkzaamheidsgraad naar geslacht in West-Vlaanderen (2012-2022)

Bron: Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be

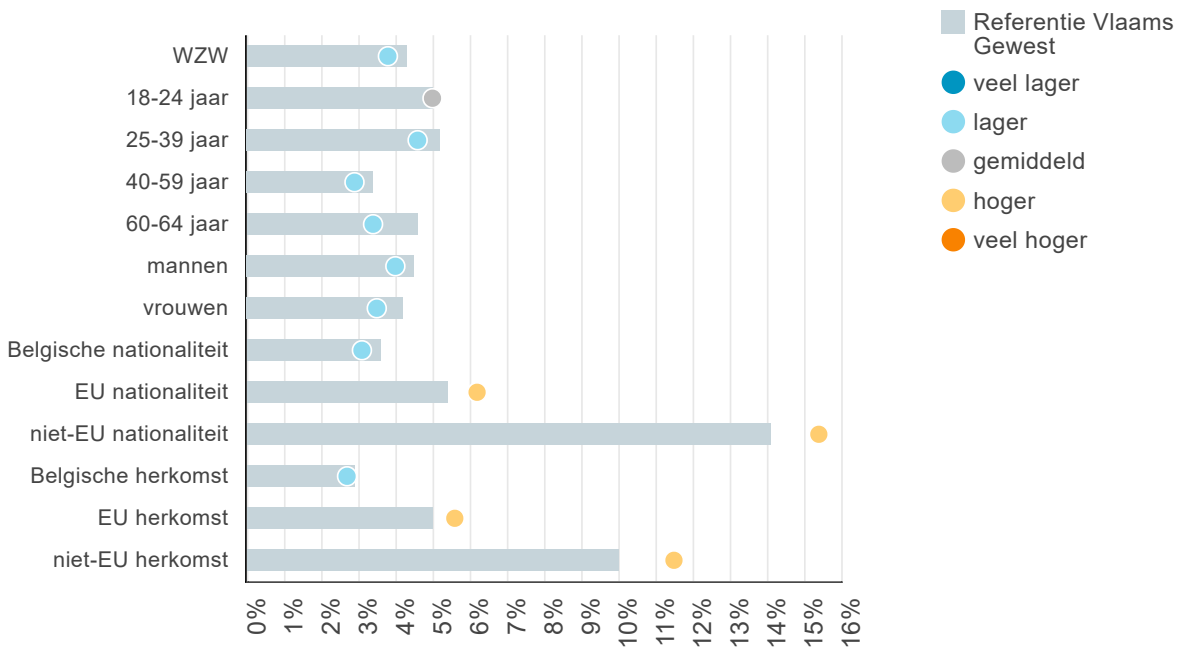
1.2.2 Werkzoekenden

De Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) die we tot nu toe gebruikten, deelde in 2022 gemiddeld 23.179 personen in als niet-werkend, maar op zoek naar werk én beschikbaar voor de arbeidsmarkt.

Om deze groep meer in detail te kunnen beschrijven, gebruiken we bijkomende en meer recente cijfers van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). Zij tellen op 1/1/2023 26.514 werkzoekenden zonder werk (WZW) in West-Vlaanderen. Deze vertegenwoordigen 3,8% van de inwoners tussen 18 en 64 jaar. In het Vlaams Gewest is dit 4,3%. Deze cijfers verschillen van die van de VAR gezien het hier niet langer gaat om een jaargemiddelde, maar om een momentopname op 1 januari. Bovendien wordt hier ook een andere leeftijdsklasse afgebakend, met name de 18 tot 64-jarigen, in plaats van de 15 tot 64-jarigen.

Grafiek 10 toont deze WZW volgens een aantal achtergrondkenmerken en zet deze af ten opzichte van het aantal inwoners met diezelfde kenmerken. De grijze staven geven het aandeel in het Vlaams Gewest weer, de gekleurde bollen het aandeel in West-Vlaanderen. Een oranje bol geeft aan dat dit aandeel hoger ligt dan in het vergelijkingsgebied, een blauwe bol duidt op een lagere waarde dan in het vergelijkingsgebied.

Grafiek 10 | Werkzoekenden zonder werk (18-64 jaar) naar achtergrondkenmerken in West-Vlaanderen, % t.o.v. inwoners met gelijke kenmerken (2023)

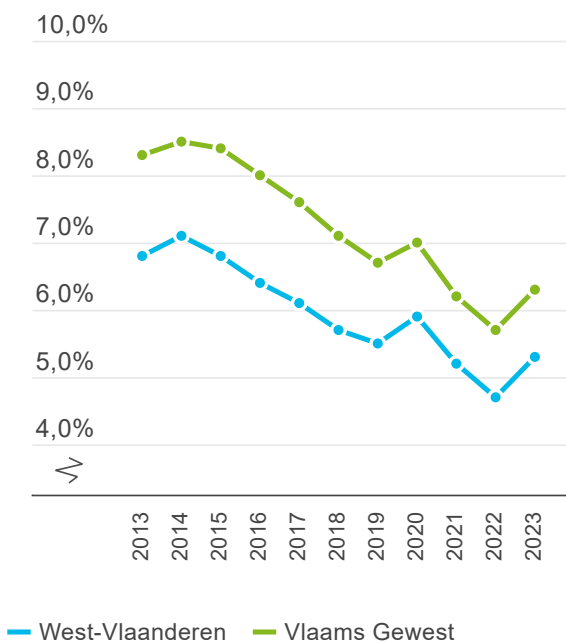

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

De *werkzoekendengraad* geeft het aandeel werkzoekenden zonder werk ten opzichte van de beroepsbevolking. In tegenstelling tot de activiteits- en werkzaamheidsgraad die we eerder zagen, wordt de werkzoekendengraad bekeken voor de 18 tot 64-jarigen. In West-Vlaanderen bedraagt de werkzoekendengraad 5,3% in 2023. In het Vlaams Gewest is dit 6,3%. Net als bij de activiteits- en de werkzaamheidsgraad, tonen we ook hier de evolutie (*grafiek 11*) en de geografische spreiding (*kaart 4*).

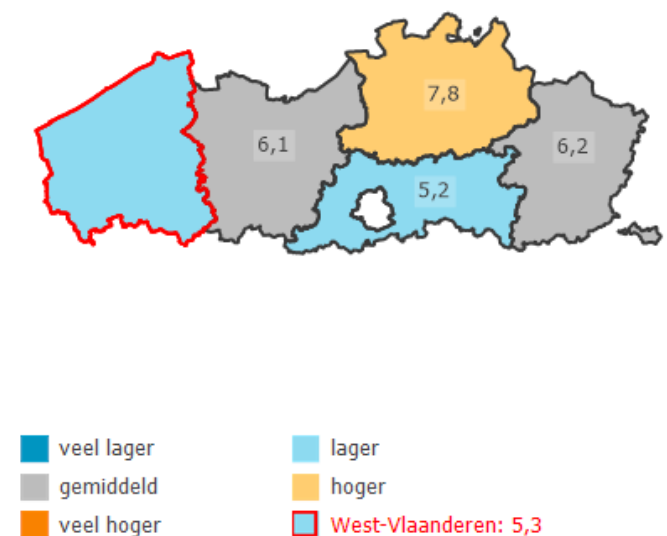
Grafiek 11 | Evolutie werkzoekendengraad (2013-2023)

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

Kaart 4 | Werkzoekendengraad, % t.o.v. 18-64-jarige beroepsbevolking (2023, z-score)

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

1.2.3 Niet-beroepsactieven

In tijden van krapte op de arbeidsmarkt kijkt men meer en meer naar de niet-beroepsactieven. In de VAR wordt deze groep louter becijferd als de 15 tot 64-jarigen verminderd met de werkenden en de werkzoekenden. West-Vlaanderen telt in 2022 zo 176.716 personen die niet aan het werk zijn, noch op zoek zijn naar werk. Deze maken 23,9% uit van de 15 tot 64-jarigen. Ter vergelijking, in het Vlaams Gewest is dit 25,4%.

Om de niet-beroepsactieven wat meer te kaderen, kunnen we gebruik maken van gegevens van het Datawarehouse Arbeidsmarkt & Sociale Bescherming van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (DWH AM&SB, KSZ). In deze databank worden gegevens van verschillende Belgische sociale zekerheidsinstellingen aan elkaar gekoppeld. Op basis van deze koppeling wordt de 'nomenclatuur van de socio-economische positie' aangemaakt. Deze variabele geeft voor elk individu één socio-economische positie. Personen die aan meer dan één socio-economische positie beantwoorden, worden toegewezen aan de positie die het dichtst aansluit bij de arbeidsmarkt. Zo worden gepensioneerden met een kleine deeltijdse job bij de werkenden ingedeeld en niet bij de gepensioneerden of niet-beroepsactieven. De niet-beroepsactieven uit het DWH AM&SB, zijn als dusdanig gekend bij de KSZ, omdat ze doorgaans een uitkering (bv. pensioen, kinderbijslag, leefloon, ...) krijgen. Op deze manier tellen we in West-Vlaanderen 124.982 niet-beroepsactieven. *Tabel 1* lijst, voor verschillende leeftijdsklassen, de niet-beroepsactieve statuten op. Meer info over de verschillende statuten vind je in [de infofiche](#).

Tabel 1 | Niet-beroepsactieven in West-Vlaanderen (2021)

	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	Totaal
volledige onderbreking van de loopbaan	26	808	166	1.000
vrijgestelde werkzoekende	425	2.190	582	3.197
leefloon/financiële hulp	2.248	2.742	786	5.776
pensioentrekkend (zonder werk)	11	388	30.463	30.862
volledig in stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage	-	-	5.355	5.355
terbeschikkingstelling voorafgaand aan pensioen	-	-	435	435
rechtgevende kinderen voor kinderbijslag	44.559	59	917	45.535
volledig arbeidsongeschikt	280	9.504	16.107	25.891
tegemoetkoming aan personen met een handicap	608	4.278	2.045	6.931
Totaal	48.157	19.969	56.856	124.982

Speciale waarden: - Geen waarde

Bron: DWH AM&SB, KSZ | provincies.incijfers.be

2. De vraag op de arbeidsmarkt: arbeidsplaatsen en vacatures

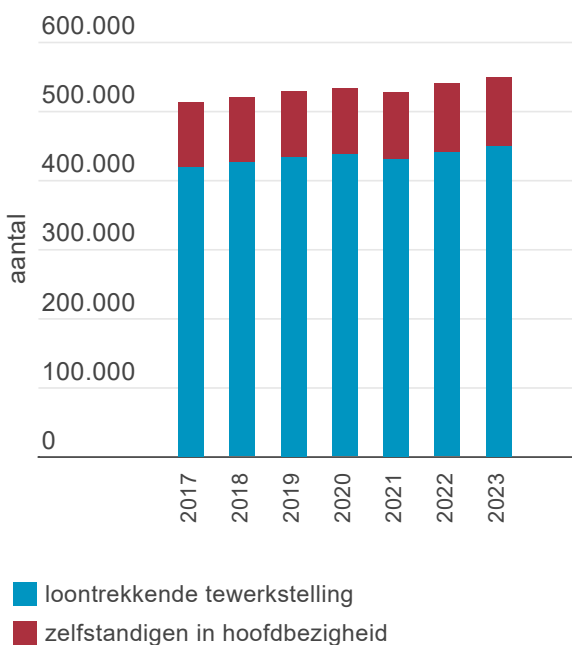
In dit tweede deel verleggen we onze focus van de arbeidsmarktpositie van de inwoners van West-Vlaanderen naar de werkgelegenheid die zich binnen West-Vlaanderen situeert.

2.1 Arbeidsplaatsen

De *arbeidsplaatsen* omvatten de totale werkgelegenheid, namelijk de som van de jobs in loondienst bij RSZ (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid) en de zelfstandigen bij RSVZ (Rijksdienst voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen). Om dubbel tellingen zo veel mogelijk te vermijden, wordt, voor deze laatste, enkel de zelfstandige activiteit in hoofdbezigheid meegeteld. Op 1/1/2023 telde West-Vlaanderen 548.286 arbeidplaatsen: 448.887 jobs in loondienst en 96.922 zelfstandigen in hoofdbezigheid. *Grafiek 12* toont de opdeling tussen jobs in loondienst en zelfstandige activiteit in hoofdbezigheid vanaf 2017.

De *loontrekkengraad* en de *ondernemersgraad* worden berekend als de loontrekkende tewerkstelling, respectievelijk zelfstandigen in hoofdbezigheid, per 100 20 tot 64-jarige inwoners (*grafiek 13*).

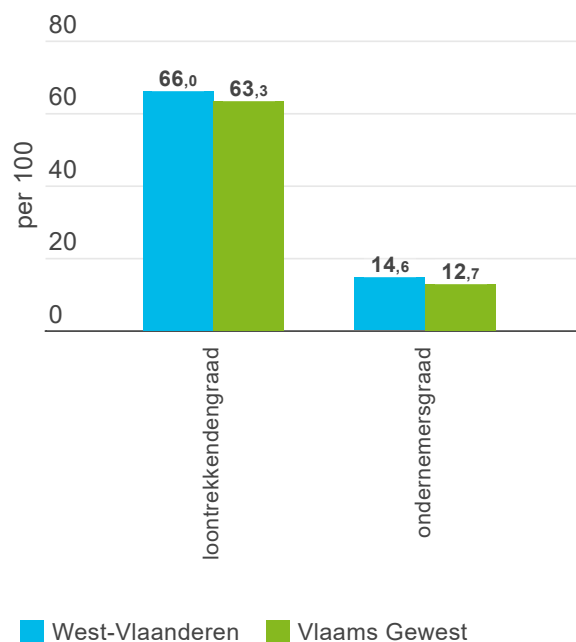
Grafiek 12 | Evolutie arbeidsplaatsen in West-Vlaanderen (2017-2023)

Bron: RSZ en RSVZ | provincies.incijfers.be

Grafiek 13 | Loontrekkenden- en ondernemersgraad, per 100 20 tot 64-jarige inwoners (2023)

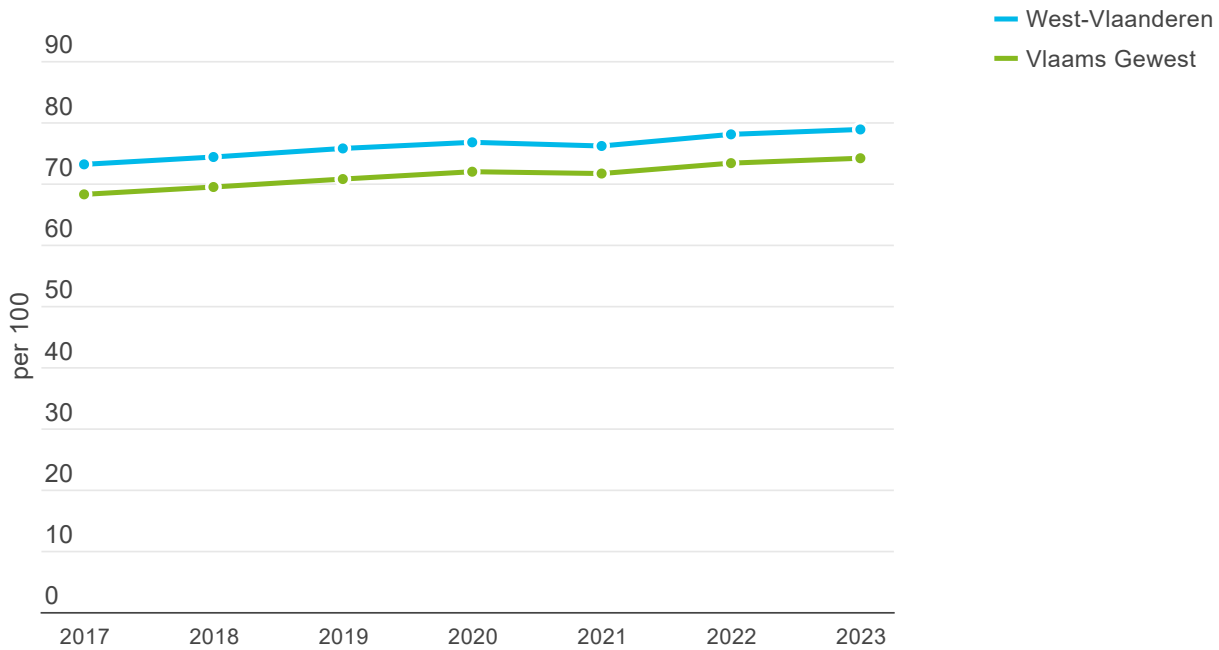

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be, RSVZ | provincies.incijfers.be

De *jobratio* linkt de vraagzijde van de arbeidsmarkt met de aanbodzijde. In de Vlaamse Arbeidsrekening (VAR) wordt deze ratio berekend als het gemiddeld aantal arbeidsplaatsen per 100 inwoners van 15 tot 64 jaar (jaargemiddelde). De evolutie van deze ratio in West-Vlaanderen en de vergelijkingsgebied(en) vind je in *grafiek 14*.

Grafiek 14 | Evolutie jobratio, per 100 15 tot 64-jarige inwoners (2017-2023)

Bron: RSZ en RSVZ | provincies.incijfers.be

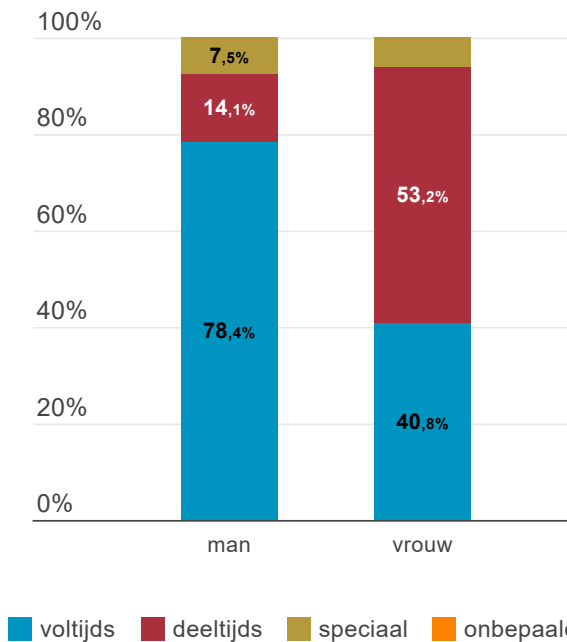
2.1.1 Loontrekkende tewerkstelling

West-Vlaanderen telt in 2023 448.887 loontrekkende jobs in 36.611 vestigingen. Mannen voeren 227.815 van deze jobs uit, vrouwen 221.072. De jobs in loondienst kunnen ingedeeld worden volgens arbeidsregime: 268.713 zijn voltijdse jobs, 149.819 deeltijds. Het arbeidsregime van de overige jobs wordt omschreven als 'speciaal' (bv. interimjobs en seizoensarbeid) of als onbepaald. *Grafiek 15* geeft aan dat er een samenhang is tussen deze twee kenmerken; vrouwen zijn oververtegenwoordigd bij de deeltijdse banen.

De gegevens van RSZ laten verder toe een indeling te maken naar vestigingsgrootte. We onderscheiden in *grafiek 16* vestigingen met minder dan 10 werknemers, van 10 tot 49 werknemers, van 50 tot 199 werknemers en 200 of meer werknemers. De eerste staaf telt het aandeel vestigingen in een bepaalde categorie, de tweede geeft het aandeel jobs in deze vestigingen.

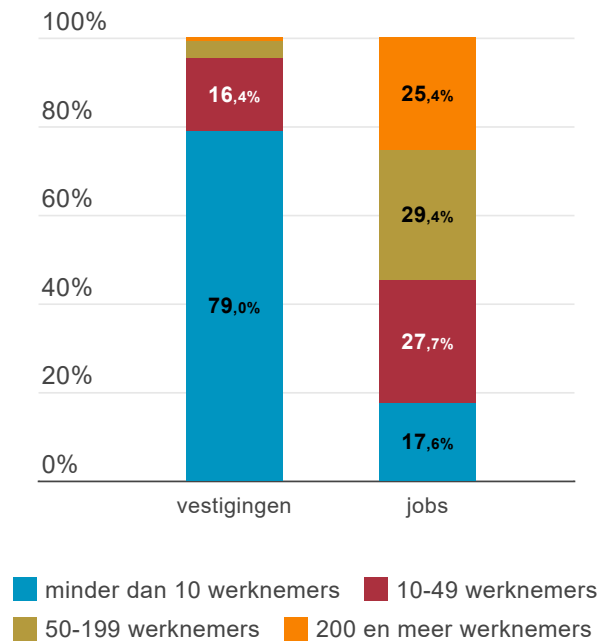
Grafiek 15 | Arbeidsregime naar geslacht in West-Vlaanderen, % t.o.v. totaal loontrekkende tewerkstelling (2023)

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Grafiek 16 | Vestigingen en loontrekkende tewerkstelling naar vestigingsgrootte in West-Vlaanderen, % t.o.v. totaal (2023)

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Tot slot kan ook aangegeven worden in welke economische activiteit de loontrekkende tewerkstelling of vestiging zich situeert. RSZ registreert voor alle vestigingen immers de hoofdactiviteit in de vorm van een NACE-code. In de databank kunnen per gemeente gegevens opgevraagd worden tot op het niveau van de zogenaamde 'groepen' of 'nace 3 digits'. Het gaat dan om 272 sectoren. *Tabel 2* toont een hogerliggend niveau van deze NACE-indeling, die van de 21 'secties' of 'nace 1 digit', die aangeduid worden met een letter. De tabel geeft enerzijds het aantal vestigingen en anderzijds de loontrekkende tewerkstelling weer.

Tabel 2 | Vestigingen en jobs naar sectorindeling in West-Vlaanderen (2023)

	vestigingen	jobs
Landbouw, bosbouw en visserij (A)	1.129	3.333
Winning van delfstoffen (B)	3	10
Industrie (C)	2.896	82.376
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (D)	39	1.433
Distributie van water; afval en afval waterbeheer en sanering (E)	191	3.251
Bouwnijverheid (F)	4.264	28.511
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen (G)	8.248	54.931
Vervoer en opslag (H)	1.320	20.182
Verschaffen van accommodatie en maaltijden (I)	4.044	18.110
Informatie en communicatie (J)	508	5.917
Financiële activiteiten en verzekeringen (K)	1.397	7.013
Exploitatie van en handel in onroerend goed (L)	906	2.481
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten (M)	2.325	13.584
Administratieve en ondersteunende diensten (N)	2.044	47.118
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (O)	744	29.830
Onderwijs (P)	1.630	39.847
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (Q)	2.152	78.678
Kunst, amusement en recreatie (R)	827	5.966
Overige diensten (S)	1.383	5.651
Huishoudens als werkgever; niet-diff. productie van goederen en diensten (T)	561	665
Extraterritoriale organisatie en lichamen (U)	-	-
Onbekend	-	-
Totaal	36.611	448.887

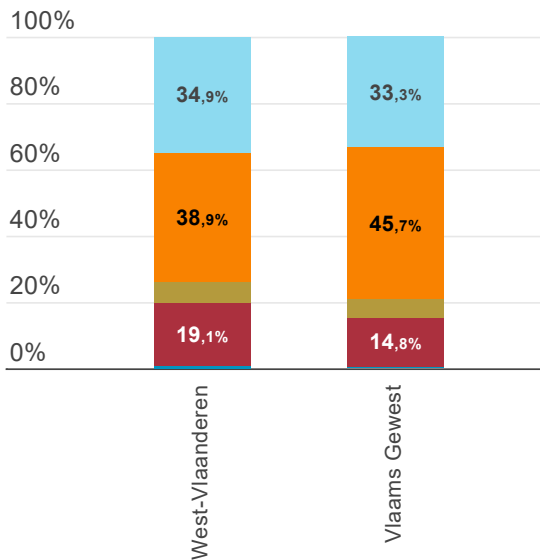
Speciale waarden: - Geen waarde

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Grafiek 17 toont de relatieve verdeling over de verschillende hoofdsectoren: de land- en mijnbouw, industrie, bouw, commerciële diensten en niet-commerciële diensten voor West-Vlaanderen en vergelijkingsgebieden. *Tabel 3* geeft de evolutie van de absolute aantallen.

Grafiek 17 | Loontrekkende tewerkstelling naar hoofdsector, % t.o.v. totaal jobs (2023)

■ Land- en mijnbouw   ■ Industrie   ■ Bouw
■ Commerciële diensten   ■ Niet-commerciële diensten
■ Onbekend

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Eurostat gebruikt de NACE-indeling ook om tewerkstelling in te delen naar intensiteit van technologie en kennis. In 2023 zijn in West-Vlaanderen 21.485 jobs ingedeeld bij de (medium) hoogtechnologische industrie en 208.040 jobs bij de kennisintensieve dienstensector. Een gedetailleerdere indeling en het aandeel binnen de volledige werkgelegenheid vind je in *grafiek 18*. Een categorie die doorgaans zeer sterk vertegenwoordigd is in deze indeling zijn de 'andere kennisintensieve diensten'. Deze omvat dan ook onder meer de sectoren openbaar bestuur, onderwijs en menselijke gezondheidszorg. De volledige beschrijving van deze indeling vind je in de [infofiche](#).

Tabel 3 | Evolutie loontrekkende tewerkstelling naar hoofdsector in West-Vlaanderen

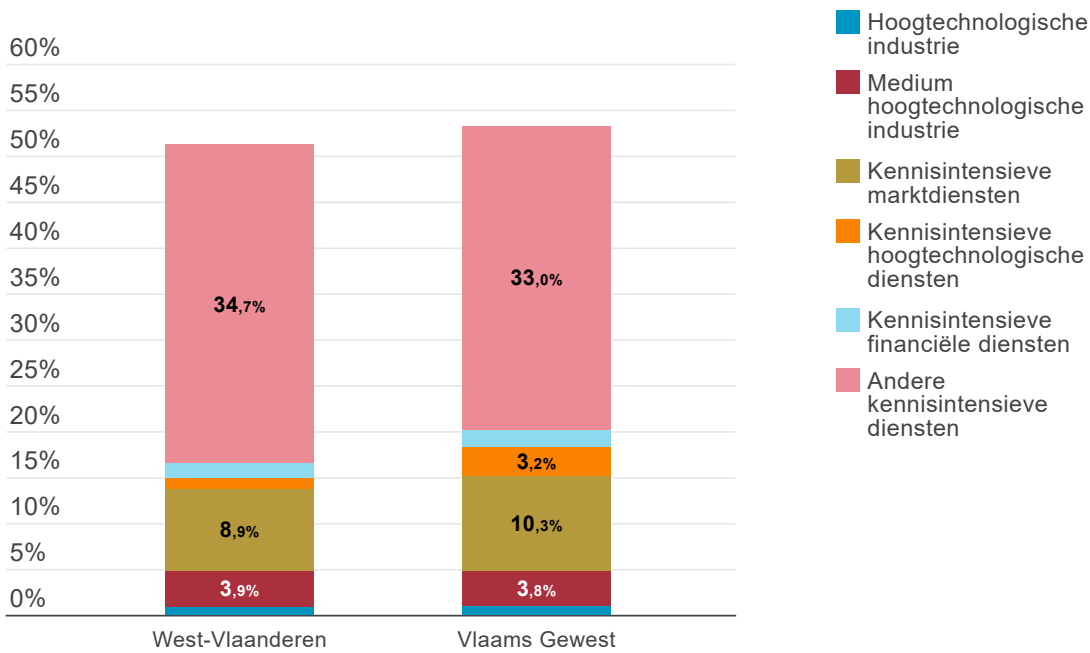
	2017	2023
Land- en mijnbouw	2.761	3.333
Industrie	81.029	85.845
Bouw	26.968	28.511
Commerciële diensten	159.954	174.586
Niet-commerciële diensten	148.220	156.612
Onbekend	-	-
Totaal	418.932	448.887

Speciale waarden: - Geen waarde

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Grafiek 18 | Jobs in (medium) hoogtechnologische industrie of kennisintensieve diensten, % t.o.v. totaal jobs (2023)

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

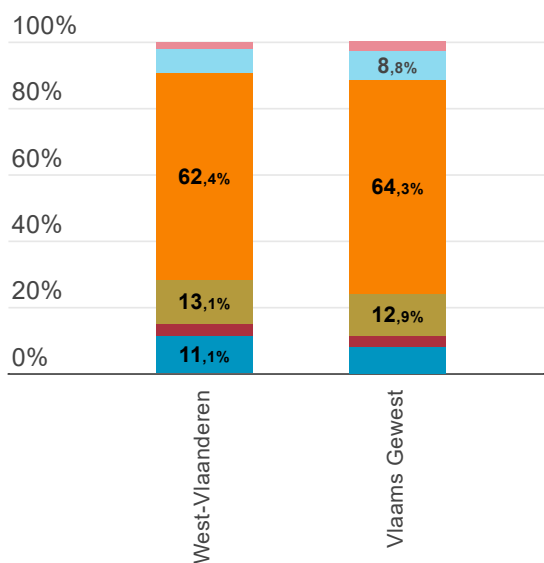

2.1.2 Zelfstandigen

West-Vlaanderen telt 156.653 personen die als zelfstandige of helper (hierna steeds samen omschreven als 'zelfstandigen') geregistreerd zijn bij de RSVZ. 99.399 onder hen zijn zelfstandigen in hoofdbezigheid. Daarnaast zijn er 37.554 die een zelfstandige activiteit als nevenbezigheid combineren met een job in loondienst en 19.700 zelfstandigen actief na pensioen. 62.208 van de zelfstandigen in hoofdbezigheid zijn mannen, 37.191 vrouwen.

Net als de RSZ voor de jobs in loondienst, deelt ook de RSVZ de zelfstandigen in volgens hun voornaamste economische activiteit. Hiervoor wordt dezelfde NACE-indeling gebruikt. In de databank vind je gegevens die de zelfstandigen indelen tot op het niveau van 88 'afdelingen' of 'nace 2 digits'. Voor de zelfstandigen in hoofdbezigheid toont *grafiek 19* het relatieve belang van de 5 hoofdsectoren (land- en mijnbouw, industrie, bouw, commerciële en niet-commerciële diensten) voor de gekozen gebieden. *Tabel 4* geeft de evolutie van de absolute aantallen.

Grafiek 19 | Zelfstandigen in hoofdbezigheid naar hoofdsector, % t.o.v. totaal zelfstandigen in hoofdbezigheid (2023)

Bron: RSVZ | provincies.incijfers.be

Tabel 5 toont, met 21 secties, meer detail over de aard van de economische activiteit en geeft naast de zelfstandigen in hoofdbezigheid, ook het aantal zelfstandigen in nevenbezigheid en zelfstandigen na pensioen weer.

Tabel 4 | Evolutie zelfstandigen in hoofdbezigheid naar hoofdsector in West-Vlaanderen

	2012	2017	2023
Land- en mijnbouw	12.319	11.544	11.081
Industrie	4.685	4.139	3.851
Bouw	9.827	10.351	13.058
Commerciële diensten	58.830	58.202	62.073
Niet-commerciële diensten	6.259	6.414	7.329
Onbekend	1.081	2.533	2.007
Totaal	93.001	93.183	99.399

Bron: RSVZ | provincies.incijfers.be

Tabel 5 | Zelfstandigen naar aard en sectorindeling in West-Vlaanderen (2023)

	hoofdbezigheid	nevenbezigheid	actief na pensioenleeftijd	Totaal
Landbouw, bosbouw en visserij (A)	11.081	2.913	3.246	17.240
Winning van delfstoffen (B)	-	-	2	2
Industrie (C)	3.862	1.348	1.019	6.229
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (D)	1	-	2	3
Distributie van water; afval en afval waterbeheer en sanering (E)	107	9	31	147
Bouwnijverheid (F)	13.058	4.211	1.866	19.135
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen (G)	23.105	9.091	4.835	37.031
Vervoer en opslag (H)	2.569	738	563	3.870
Verschaffen van accommodatie en maaltijden (I)	9.057	2.383	1.343	12.783
Informatie en communicatie (J)	538	349	141	1.028
Financiële activiteiten en verzekeringen (K)	832	168	361	1.361
Exploitatie van en handel in onroerend goed (L)	1.349	489	323	2.161
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten (M)	14.096	4.908	2.430	21.434
Administratieve en ondersteunende diensten (N)	1.534	457	394	2.385
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (O)	6	1	19	26
Onderwijs (P)	779	1.436	165	2.380
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (Q)	4.691	820	1.132	6.643
Kunst, amusement en recreatie (R)	1.838	1.990	448	4.276
Overige diensten (S)	8.888	4.931	895	14.714
Huishoudens als werkgever; niet-diff. productie van goederen en diensten (T)	1	2	5	8
Extraterritoriale organisatie en lichamen (U)	-	-	-	-
Onbekend	2.007	1.310	480	3.797
Totaal	99.399	37.554	19.700	156.653

Speciale waarden: - Geen waarde

Bron: RSVZ | provincies.incijfers.be

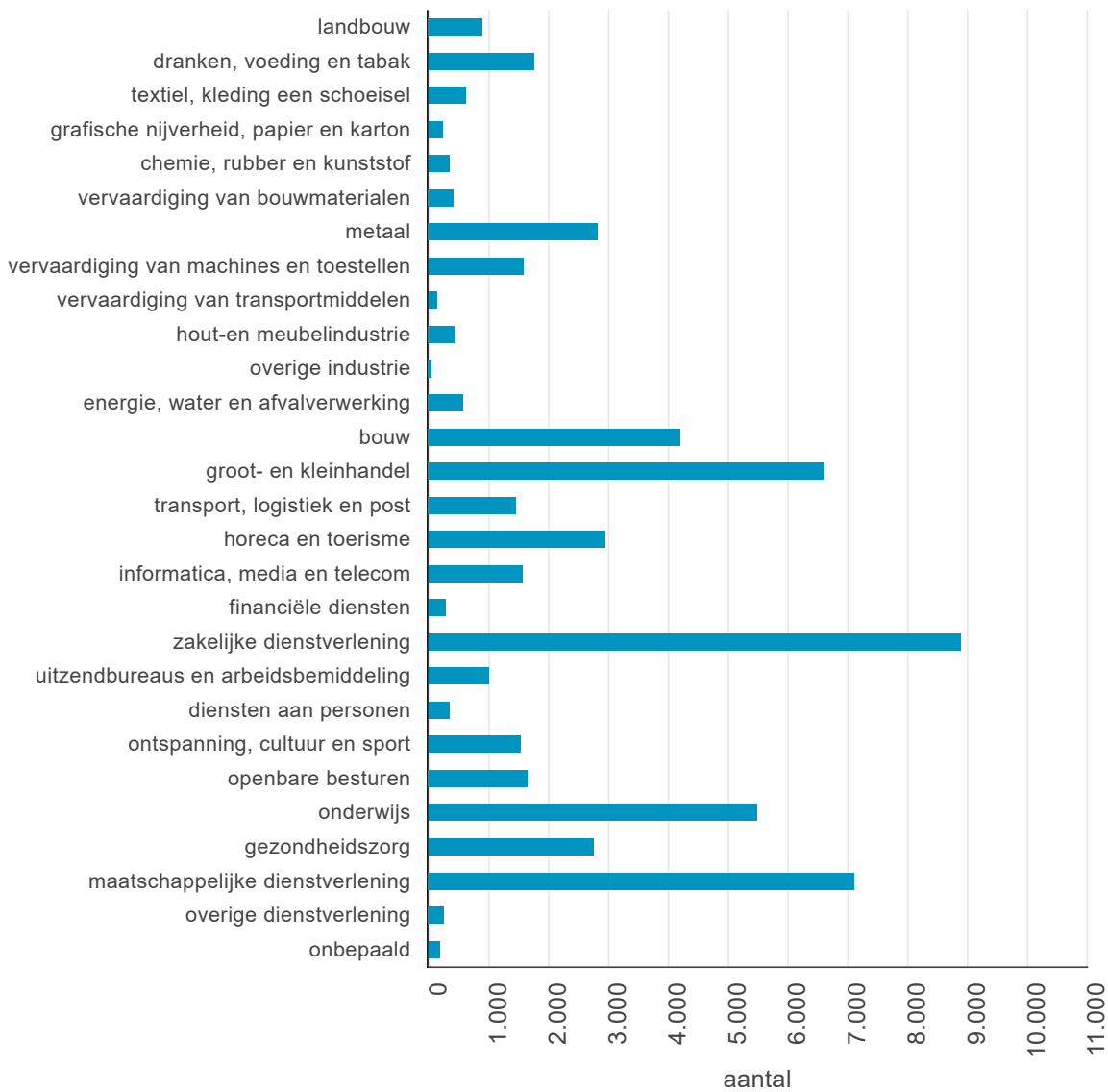

2.2 Vacatures en krapte op de arbeidsmarkt

Om de situatie van de vraagzijde van de arbeidsmarkt weer te geven, rapporteert de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) over de vacatures. Dit zijn niet alle vacatures, maar de vacatures uit het normaal economisch circuit die rechtstreeks bij VDAB gemeld worden. Vacatures voor uitzendopdrachten worden hierbij niet opgenomen. We onderscheiden twee verschillende indicatoren: enerzijds de ontvangen vacatures, anderzijds de openstaande vacatures.

De *ontvangen vacatures* vormen de optelsom van alle vacatures die doorheen het jaar bij VDAB werden gemeld. Voor West-Vlaanderen ontving de VDAB in de loop van 2023 56.246 vacatures. Een vacature wordt echter niet steeds dadelijk ingevuld. De indicator *openstaande vacatures* telt de vacatures die bij het begin van het jaar nog niet afgehandeld zijn en dus nog openstaan. Bij het begin van 2024 waren 11.311 vacatures nog niet ingevuld. Zowel de ontvangen als de openstaande vacatures kunnen ingedeeld worden naar het gevraagde opleidingsniveau, de gevraagde ervaring en sector. *Grafiek 20* telt het aantal ontvangen vacatures doorheen het jaar naar sector.

Grafiek 20 | Ontvangen vacatures naar sector in West-Vlaanderen (2023)

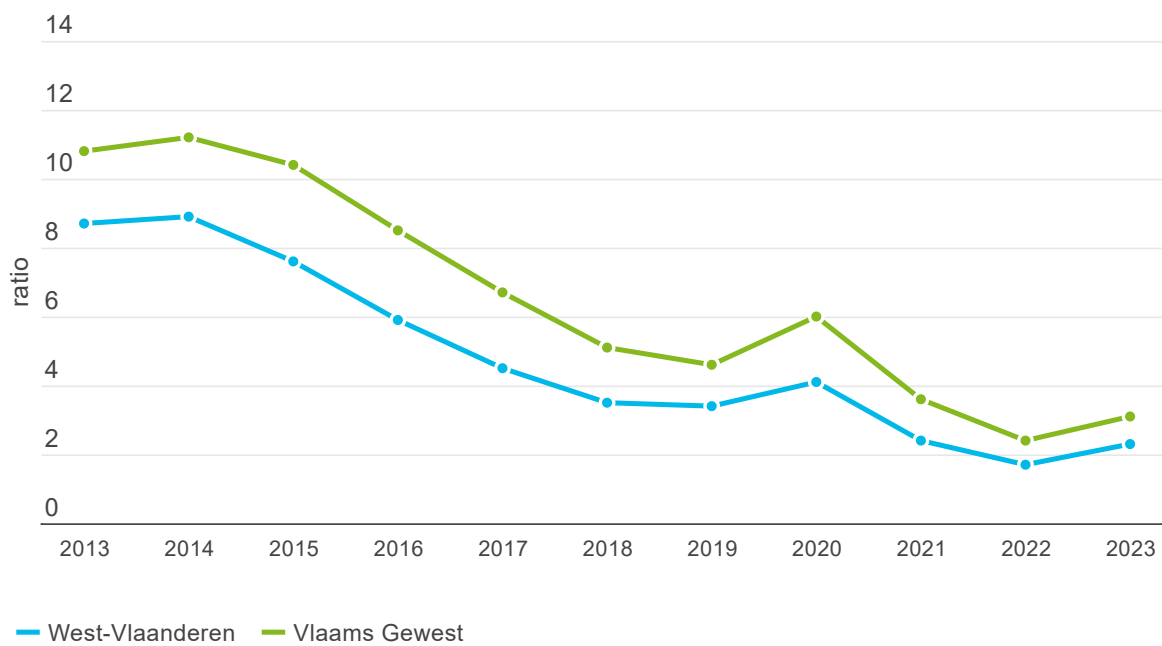

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

De afgelopen jaren werd met regelmaat gewaarschuwd voor een krappere wordende arbeidsmarkt. Een maatstaf om die krapte uit te drukken is de *spanningsratio*: die geeft het aantal werkzoekenden zonder werk ten opzichte van het aantal openstaande vacatures. Wanneer deze ratio daalt neemt de spanning, of de krapte, op de arbeidsmarkt toe. *Grafiek 21* geeft de evolutie van deze ratio weer voor de periode van 2013 tot 2023.

Grafiek 21 | Evolutie spanningsratio (2013-2023)

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

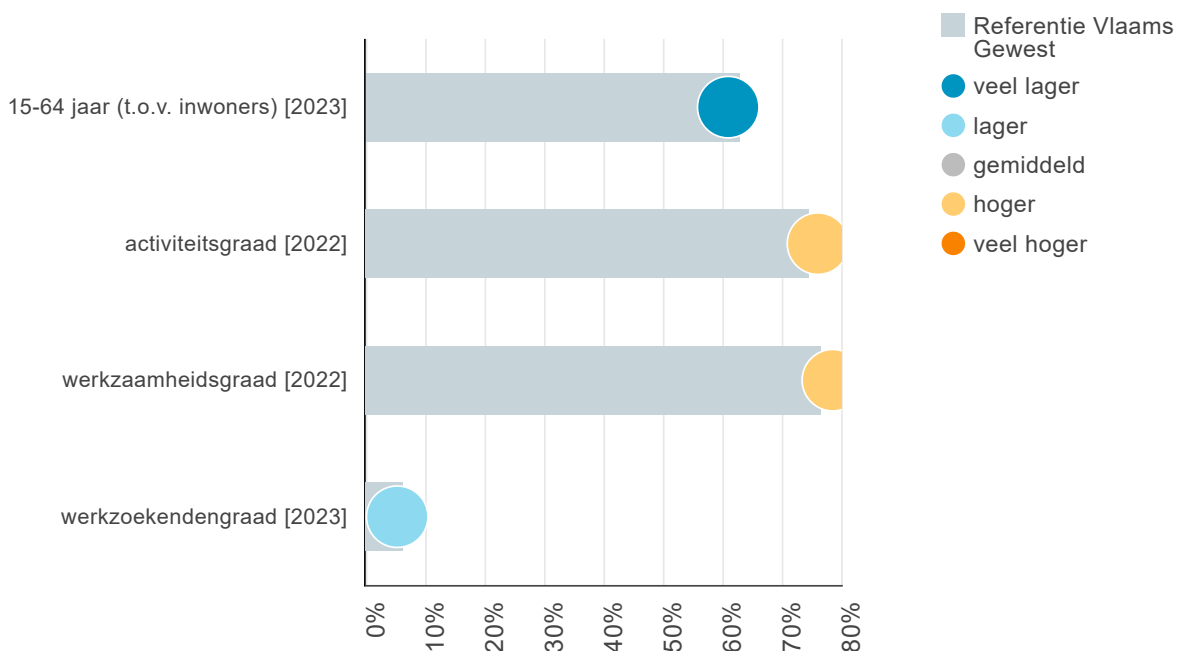
3. Gemeentelijke woon-werkpendel

De pendelcijfers zijn enkel beschikbaar voor gemeenten.

4. Samengevat

In deze laatste paragraaf worden, met profielstaven, de belangrijkste arbeidsmarktindicatoren herhaald. *Grafiek 22* omvat indicatoren over de aanbodzijde van de arbeidsmarkt en bekijkt West-Vlaanderen als woonplaats. *Grafiek 23* toont West-Vlaanderen als werkplaats. In beide grafieken wordt, waar mogelijk, vergeleken met het Vlaams Gewest. De kleur van de bol geeft aan in welke mate de waarden afwijken van het vergelijkingsgebied. Scoort West-Vlaanderen gemiddeld in vergelijking met het Vlaams Gewest dan kleurt de bol grijs. Een blauwe bol wijst op een lagere waarde en een oranje bol op een hogere waarde dan het Vlaams Gewest.

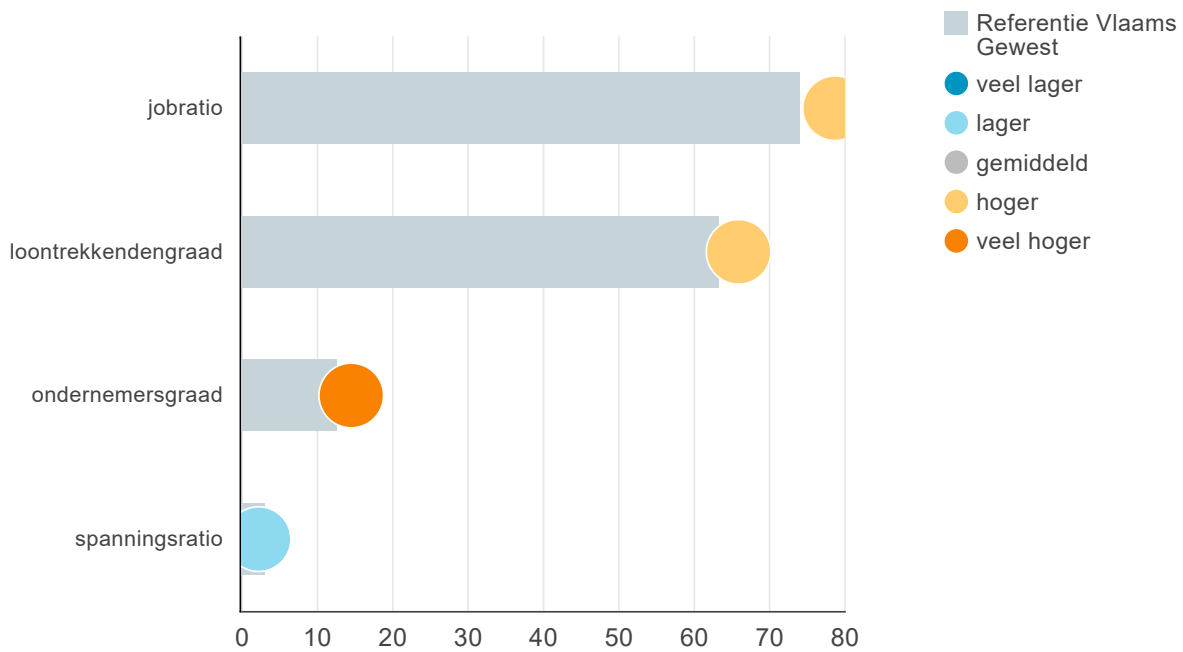
Grafiek 22 | Aanbodzijde van de arbeidsmarkt

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be, Steunpunt Werk - VAR | provincies.incijfers.be, VDAB | provincies.incijfers.be

Grafiek 23 | Vraagzijde van de arbeidsmarkt (2023)

Bron: RSZ en RSVZ | provincies.incijfers.be, RSZ | provincies.incijfers.be, RSVZ | provincies.incijfers.be, VDAB | provincies.incijfers.be

Voetnoten

Om terug te keren naar de tekst waar de voetnoot bij hoort, klik op het nummer van de voetnoot.

1. Een z-score geeft weer hoeveel standaardafwijkingen de waarde van een gebied afwijkt van de waarde in het vergelijkingsgebied. Een standaardafwijking is een maat voor hoeveel een willekeurig gebied afwijkt van "de standaard" (het gemiddelde). Er is dus een minder grote absolute afwijking van het gemiddelde nodig wanneer alle gebieden gelijkaardige cijfers hebben, dan wanneer de cijfers van de gebieden ver uit elkaar liggen. De inkleuring volgt steeds deze schaalverdeling:

- z-score kleiner dan -1,50: veel lager dan het Vlaams Gewest (donkerblauw)
- z-score van -1,50 tot -0,50: lager dan het Vlaams Gewest (blauw)
- z-score van -0,50 tot 0,50: gemiddeld (grijs)
- z-score van 0,50 tot 1,50: hoger dan het Vlaams Gewest (oranje)
- z-score hoger dan 1,50: veel hoger dan het Vlaams Gewest (donkeroranje)

Meer informatie over de cijfers en bronnen

In dit rapport duiden we de cijfers al kort. Hieronder krijg je een overzicht van de datareeksen waaruit we putten voor dit rapport. We geven hier aan welke data we gebruiken, hoe deze tot stand komen, wat de beschikbaarheid van de data is en welke beperkingen de data eventueel hebben.

In dit rapport gebruiken we data van de volgende bronnen:

- [Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, KSZ |_provincies.incijfers.be](#) Opgelet: cijfers van deze bron worden bij ons op een ander jaartal getoond dan bij de bron zelf.
- [Rijksdienst voor Sociale Zekerheid |_provincies.incijfers.be](#) Opgelet: cijfers van deze bron worden bij ons op een ander jaartal getoond dan bij de bron zelf.
- [Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen |_provincies.incijfers.be](#)
- [Rijksregister |_provincies.incijfers.be](#)
- [VDAB |_provincies.incijfers.be](#)
- [VDAB en Rijksregister |_provincies.incijfers.be](#)
- [VDAB - Vacatures |_provincies.incijfers.be](#)
- [Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening |_provincies.incijfers.be](#)